

J U N I 2 0 2 2

Woord van de Bisschop

+ Everard de Jong

+ Everard de Jong

Met warme belangstelling heb ik de resultaten gezien van de inbreng van onze hele krijgsmacht aan de synodale weg (te vinden op onze site: www.bisdom-krijgsmacht.nl/) Ik wil iedereen die haar of zijn bijdrage aan dit rapport gegeven heeft heel hartelijk danken! Het rapport straalt vertrouwen uit: naar de synodaliteit in het corps GV, de vitaliteit van plekken in de Kerk waar men zich voedt, naar de houding van de militairen, die zich dienstbaar willen opstel-

Het synode rapport

len t.a.v. de rechtvaardigheid en vrede in de wereld. De basale conclusie van Paul Vlaar en het team van Bart van Dijk is: *Back to Basics*. Om het in de woorden van *Christifideles laici* (Encycliek H. Johannes Paulus II, 1988) te zeggen: de Kerk tegenwoordig stellen als mysterie, gemeenschap en zending wordt gerealiseerd, maar kan nog verder worden doorontwikkeld.

Wat mij betreft valt op dat de twee polen: eigen katholieke identiteit enerzijds en aanwezigheid bij de militairen anderzijds, de kernbegrippen zijn die boven komen drijven. Anders gezegd: we zijn als Kerk mensen van en met de Blijde boodschap én willen zo dicht mogelijk aanwezig zijn bij de mensen op de werkvloer: in alle omstandigheden van hun leven, ook en vooral als het moeilijk wordt. Aan die twee elementen zouden we kunnen proberen te werken. Zo is de verdieping van onze katholieke identiteit een levenslange opgave: de groei in onze verbondenheid met Christus en met elkaar is onze weg naar de heiligheid. De weg naar de ander is daarnaast telkens uit je eigen comfort-zone treden om je in te leven in de ervaringen van de ander, om Jezus in die ander te zien en Hem te dienen; dat vraagt een diep geloof, moed en geduld, kwetsbaarheid, goede geloofscommunicatie-skills en vooral een authentieke liefde.

Ik zou dan ook aan u allen willen vragen om met ideeën te komen hoe we de verdere synodale weg zou kunnen vormgeven. We kunnen uiteraard zelf al met mensen om ons heen met de uitkomsten van dit rapport aan de slag gaan. Waar u behoefte heeft aan verdere vorming en verdieping van het militair ordinariaat kunt u dat uiteraard ook in de toekomst altijd concreet aangeven. Ik hoor in ieder geval naar ons als

bisschoppen toe een roep om meer aanwezig te zijn in het maatschappelijk debat. Ik zou u willen vragen mij onderwerpen aan te reiken op welke gebieden dat zou kunnen.

Om een aanzet te geven voor een vervolg zou ik het volgende willen voorstellen. Natuurlijk zijn de uitkomsten van de synode niet slechts een opsomming. Waar ik zelf altijd door geïnspireerd ben geweest is de weg van de gemeenschappelijke onderscheiding der geesten in religieuze gemeenschappen. Om in de gemeenschap tot convergentie te komen inzake besluitvorming rond de pastoraal, was het voor St. Ignatius van Loyola bijvoorbeeld van groot belang eerst gemeenschappelijk te luisteren naar de inbreng van de H. Schrift en ieders opvattingen en argumenten, om daarna in een tweede stap die inbreng per suggestie te laten inwerken op je eigen ziel en daarbij de bewegingen van troost en troosteloosheid te onderscheiden, om deze dan in een derde fase opnieuw in te brengen in het gemeenschappelijk overleg. Dit proces past goed bij de 9e vraag die in het Vademecum voor de synode werd gesteld.

Wat mij betreft zijn we nu toe aan de tweede fase in dit proces... Wellicht kunt u de suggesties nog eens in gebed brengen en dan komen tot een soort prioriteiten-stelling? Waar voelt u dat de H. Geest u nu roept? We zullen dan bezien hoe we daarmee dan gemeenschappelijk aan de slag kunnen gaan.

Mag ik uw bijzonder gebed tot Maria, koningin van de vrede, vragen voor de vrede in de Oekraïne...? •

+ Everard de Jong
Bisschop voor de Krijgsmacht

Woord van de HKA

Op adelaarswieken

Eigenlijk wel een mooi beeld, zoals er afgelopen weekend gezongen werd, dat God ons "Op adelaarswieken ten hemel zal dragen". Prachtige vogels, die adelaars, indrukwekkend, de koning van de vogels en symbool voor kracht. Blijkbaar kan een adelaar zonder met de ogen te knippen, in de zon kijken. En wat ik werkelijk niet wist, was dat wanneer in de oudheid een koning overleed, er een adelaar werd losgelaten, die de opgaande ziel van de koning verbeeldde.

Meer naar het Evangelie toe staat de adelaar symbool voor de spirituele kracht van de evangelist Johannes en wat eerder, in een stormwind, ten hemel opgenomen profeet Elia (2 Kon.2,11).

Van de adelaar wordt niet veel kwaad verteld. Maar wat ik werkelijk mooi aan een adelaar vind, is hoe zij hun jongen leren vliegen vanaf een rotspunt. Als een kleintje begint te fladderen en zich niet meer kan houden, dan duikt de moeder pijlsnel met gespreide vleugels naar beneden onder het tuimelend jong en vangt het met haar brede rug op, een bed van veren. En op adelaarswieken wordt het weer naar het nest op de bergkam gebracht en klaar-

gemaakt voor de volgende vlieg oefening. Opvallend is, dat de adelaar haar eigen jong niet met haar klauwen grijpt, maar behoedzaam op de rug opvangt en zijn evenwicht teruggaaf. Een mooi voorbeeld voor menig ouder.

Mogen wij onze God dan vergelijken met een betrouwbare adelaar? Immers God vangt de mens op, die zijn of haar evenwicht heeft verloren, uit de koers is geraakt of een diepe val maakt. God gaat daarbij niet ruw te werk, maar breekt de val, zodat de mens zich niet verwondt. Wij, mensen, handelen wel een anders. Laten de ander wél vallen (had hij maar niet zo dom moeten doen) of we 'klauwen' naar hem, zodat de ander toch verwond is.

God draagt de mens ten hemel, de vrije ruimte in en geeft de mens een nieuwe kans, klaar om

diezelfde persoon opnieuw op te vangen, als het mis zou gaan. Telkens weer. Gelukkig die mens, die God als 'opvanger' ervaart en niet als iemand die je bij de kladden pakt.

Vacare

Op het Ariënskonvikt, de priesteropleiding van het Aartsbisdom kwam kardinaal Simonis net voor de grote vakantie met een preek over 'vacare', vrij zijn voor God, dus niet voor wat betreft de studie. In mijn geval klopte dit meestal wel, daar ik hertentamens had. Maar de vakanties waren ook om even weg te zijn, op te laden.

Als het goed is, hebben jullie, behalve als je op uitzending bent, een vakantie gepland. Mocht je niet door mij gestoord willen worden, wil je het dan doorgeven wanneer je de komende maanden weg bent! Zelf ben ik afwezig van 15 t/m 24 juli en 13 t/m 28 augustus. •

PERSONALIA

Sander Zwezerijnen is deze maand teruggekeerd van de uitzending naar Bulgarije.

Chanthal Wouters is op uitzending naar Irak. Haar midterm is 19 juli, dus nog tijd genoeg om iets aan haar te sturen: Aalmoezenier Chanthal Wouters (v 368948), 1(NLD) Det – CBMI, Napo 49, 3509 VP Utrecht.

Gert-Jan van Dierendonck is al ver over de midterm heen in Slowakije. Hopelijk een mooie afsluiting van de uitzending en dan genieten van het verlof. Per 1 juni jl. is Gert-Jan bevorderd tot i.r.g.m. Luitenant-Kolonel. Van harte proficiat!

Gerda Lasker is zich aan het voorbereiden op de uitzending naar Slowakije volgende maand. Wie haar iets wil sturen: Aalmoezenier Gerda Lasker (v 50679) 1(NLD) Det MN AMDTF SCK, Napo 88, 3509 VP Utrecht

Sebastiaan Benders zal in juli met de Zr.Ms. Karel Doorman een aantal maanden deelnemen aan de inzet. Zijn adres aan boord: Pater Sebastiaan Benders (v 396428) Zr.Ms. Karel Doorman, Napo 335, 3509 VP Utrecht

Erik Sengers zal in Q4 naar Litouwen gaan.

Op 31 mei jl. is **Ed Haver** met FLO gegaan. Wij wensen hem alle goeds voor de toekomst buiten de Defensie-organisatie.

In mei mochten we twee nieuwe collega's verwelkomen: **Annemiek Buijs-Tuijelaars** en **Marika Falke**. Welkom bij het Corps Aalmoezeniers. In deze Nieuwsbrief stellen zij zichzelf voor.

Per 1 juni jl. heeft **Erik Sengers** een aanstelling in vaste dienst gekregen. **Sebastiaan Benders** ontvangt deze vaste dienstbetrekking per 1 augustus a.s.

George Martens begeleidde in de maanden maart tot en met mei stagiaire **Geraldine Hafkemeijer**. Dank voor de begeleiding! Vanaf september zal Josje Schoonus – studente aan TsT – stage komen lopen. Thomas Kuipers wordt haar stage-begeleider. Fijn dat hij deze taak op zich wil nemen.

Even Voorstellen:

Annemiek Buijs-Tuijelaars

Hoe komt een pastoraal werker van 45 jaar terecht bij defensie? Dit is een vraag die ik de laatste weken vaak heb gekregen. Laat ik voorstellen dat ik gelukkig was in mijn werk in de parochie en in het bisdom van Breda. In het voorjaar van 2021 kwam ik in gesprek met directe collega aalmoezenier Thomas. Hij vertelde over zijn vak. Ik kwam thuis en mijn man Marius vroeg: "Hoe was het?" Ik zei: "Geweldig! Dit zou ik fantastisch vinden om te doen!" Het gesprek had in mij iets aangeraakt wat ik lang niet gevoeld had. "Maarja," – zei ik – "Het gaat toch niet in combinatie met onze drie kinderen: Anna (12) Bram (11) en Stijn (9)." Hij zei: "Tuurlijk wel. Als jij dit wil, gaan we dat mogelijk maken." Zo geschiet, zo gedaan. Stap voor de stap de procedure doorgelopen en bij elk groen licht goed met elkaar gesproken of het samen ook goed voelt. En dat voelt het nog steeds na de eerste maand.

Naast mijn werk vind je mij elke dinsdag op de harmonie van Etten-Leur. Ik ben melodisch slagwerker. Ook ga ik graag naar de sportschool en ben ik betrokken bij de activiteiten van de kinderen: rugby en ook veel muziek maken.

Mijn inspiratiebronnen en richtingaanwijzers in het leven zijn Franciscus en Clara van Assisi. De soberheid, radicaliteit van hun levenskeuzes, broeder- en zusterschap, en de liefde voor de schepping spreken mij aan.

Verder houd ik van lekker eten, buiten zijn en een goed gesprek met vrienden en vriendinnen. Tot ziens! •

Marike Falke

Naam: Marike Falke

Leeftijd: 30

Denominatie: Rooms-Katholiek

Onderdeel: Koninklijke Marine

Plaatsing: Marinekazerne Erfrins, Den Helder

Sinds 9 mei mag ik met trots zeggen dat ik onderdeel ben van het Corps Aalmoezeniers. Specifieker nog: aalmoezenier voor de marine. Een prachtige baan waar ik al een aantal jaar naartoe werk. Ik heb eerst mijn bachelor theologie afgerond aan de Tilburg School of Catholic Theology en heb afgelopen jaar de initiële master in het kerkelijk recht mogen afronden in Leuven. Ik hoop in de komende jaren ook nog mijn licentiaat in het kerkelijk recht te mogen behalen.

Ik ben geboren en getogen in Den Haag en kom uit een gezin van 4 biologische kinderen en 2 fantastische ouders. Ik ben de oudste van de biologische kinderen, maar niet van alle kinderen die tot ons gezin behoren. Dit zijn er bij elkaar 10. Aanschuifkinderen, zoals mijn ouders deze gezinsleden liefdevol zijn gaan noemen. Mijn moeder is pastoraal werker in Leiden en mijn vader huisarts en diaken in Den Haag. Verder ben ik verloofd met Max. Max is instrumentmaker en werkt momenteel voor TNO in de space & defence tak. Wij hopen 16 september te gaan trouwen. Ik ben van huis uit Rooms-Katholiek opgevoed en vanuit die achtergrond ook altijd actief geweest in het bisdom Rotterdam. Je zou kunnen zeggen dat ik wat genetisch belast ben. Ik vind het fantastisch om met (jonge) mensen onderweg te zijn. Daar komt ook mijn motivatie voor dit werk vandaan: Mijn medemens te mogen bijstaan met een luisterend oor, het mogen meelopen als reisgenoot, samen op verhaal te komen. Daarbij is voor mij altijd belangrijk de waardigheid van de mens en het waarborgen daarvan centraal te stellen.

Al vanaf dag 1 ben ik bijzonder warm ontvangen door de collega's in Den Helder en elders binnen defensie. Met zoveel wijsheid en ervaring om mij heen voel ik mij verbonden met het Corps en zeker over de taak die voor mij ligt. Ik ben heel trots dat ik dit werk mag gaan doen en ga met veel enthousiasme dit nieuwe avontuur tegemoet.

Voor de collega's die ik al heb mogen ontmoeten: dank je wel!

Voor de collega's die ik nog ga ontmoeten: tot binnenkort! •

Bezoek bisschop aan IDL

(door LTZ1 Ewold de Bruijne)

Het Instituut Defensie Leergangen ontving woensdag 25 mei Hoogwaardig bezoek. De Bisschop voor de Nederlandse Krijgsmacht, Monseigneur Everard de Jong werd daar verwelkomd door de plaatsvervangend Directeur, Luitenant-kolonel Joop Hartog en vertegenwoordigers van de Hogere- en Middelbare Defensie Vorming. Mgr. De Jong werd tijdens zijn bezoek vergezeld door de Hoofd Krijgsmachtaalmoezenier, kolonel Jean-Paul Thöni. De aandacht van het bezoek spitste zich met name toe op vraagstukken van morele competentie-ontwikkeling binnen de Hogere en Middelbare Defensie Vorming.

Er ontstond al snel een levendige en vruchtbare dialoog waarbij fundamentele overwegingen, nut en noodzaak, denkers, systematiek en casuïstiek de revue passeerden. Na afloop toonde de Monseigneur zich onder de indruk van de ruimte en wijze van invulling die Vorming binnen de respectievelijke opleidingscurricula inneemt. "Ik ben werkelijk zeer onder de indruk van wat jullie hier allemaal doen", kon na afloop uit zijn mond opgetekend worden.

Symbolische betekenissen

Ons Hoofd MDV, LTKOLMARN Hans van Reenen, verraste de vooraanstaande bezoeker met een mooi verzorgde introductiepresentatie. Op de openingsslide pronkte behalve het embleem van het IDL, prominent ook het persoonlijke heraldische wapen van de bisschop. "Onderin staan drie harten die in elkaar zijn

geplaatst.", vertelde onze gast. "Het middelste, rode, hart, in de aarden berg, staat voor mijn eigen hart; het witte hart dat daar om heen staat, is dat van Maria, en het rode Hart waarin die twee zijn gevat is het Heilig Hart van Jezus. Ze vallen, zoals graankorrels, in de aarde om veel vruchten voort te brengen. Die worden aangeduid door de drie volle harten boven, die met de drie harten in de aarde verbonden zijn door drie stromen van levend water. U kunt hierbij denken aan de rivier de Maas, die door Limburg stroomt, waar ik vandaan kom, maar natuurlijk vooral ook aan de Heilige Geest." En met deze openingsset begon de verkenning naar de intellectuele en morele opwerktrajecten die wij bij het IDL aanbieden aan officieren van de krijgsmacht en hieraan in functiezwarte gelijkgestelde burgers.

Had hij kunnen weigeren?

Het zal niemand verbazen dat het gesprek na een schets van het complete curriculum verder de verdieping in ging op het thema 'ethiek'. Zowel de plaatsvervanger van de Directeur IDL,

LTKOL Joop Hartog, het Hoofd HDV, LTKOL Marien van den Eijnden, als secundanten LTKOL Martijn Schippers en LTZ1 Ewold de Bruijne deelden hun eigen ervaringen en inzichten met de zeer geïnteresseerde bezoekers. Al snel werd duidelijk dat de Hoofd Krijgsmachtaalmoezenier, een collega met de nodige uitzendervaring, morele kwesties uit de militaire praktijk haarfijn weet te duiden. "En wat vinden jullie nou van die jonge Russische soldaat die in Oekraïne is veroordeeld voor moord? Had hij kunnen weigeren om op burgers te schieten?", vroeg de bisschop. Van 'in principe wel' naar 'onder de gegeven omstandigheden had hij geen echte keuze' deelden de gesprekspartners hun overwegingen.

Bewustzijn bevorderen

Hans van Reenen: "Het gebeurt maar heel zelden dat wij de kans krijgen om de krijgsmacht-bisschop te ontvangen op het IDL. Daarom is het belangrijk dat wij hem inhoudelijk een goed beeld hebben kunnen geven van wat wij hier doen. Maar uiteraard wilden wij ook een belangrijke boodschap overbrengen, namelijk dat wij in ons onderwijs en in het werk binnen de krijgsmacht de nodige aandacht besteden aan de morele competentie van onze militairen. Dat we bewustzijn tonen en ook actief het bewustzijn bevorderen ten aanzien van de morele vraagstukken waarmee wij in ons vak te maken te maken hebben." "Ik ben werkelijk zeer onder de indruk van wat jullie hier allemaal doen.", zei monseigneur De Jong bij zijn afscheid. Al met al een waardevol en stimulerend werkbezoek! •

Steunstichtingen

SMLB

Alsof Corona niet heeft bestaan ...

Ondanks de zeer korte voorbereidingstijd (in januari werd pas besloten om te gaan) was deze militaire bedevaart weer één groot feest. Na een onderbreking van twee jaar, kon in het tweede weekend van mei weer de reis worden gemaakt naar Lourdes. Het stadje aan de voet van de Pyreneeën bruipte weer als vanouds.

Mariabeeld dragen

We reisden vanuit Nederland met een delegatie van 180 pax. Dit keer waren er negen cadetten voor de KMar mee als 'vlaggenwacht'. Waar niemand van te voren op durfde te rekenen, is dat onze mannen de grote eer te beurt zou vallen om het Mariabeeld te dragen tijdens de 'lichtjesprocessie'. Onder begeleiding van bijna 10.000 militairen van over de hele wereld, droegen zij het beeld van de Moeder Gods van de

verschijningsgrot naar het Bretonse kruis (2,5 kilometer verderop op de Esplanade) en weer terug naar de Rozenkransbasiliek. Gelukkig konden ze af en toe afwisselen met Amerikaanse collega's.

Bijtanken

Aan het einde van de processie mochten zij nog een uur of anderhalf in de houding staan, oog in oog met onder andere de generaals Messerschmidt (KMar) en Hoefsloot. Ook zij hadden met een kaarsje in de hand de tocht afgelegd onder de klanken van het Rozenkransgebed. Gelukkig voor de deelnemers bood de horeca na Lourdes na beëindiging van de ceremonie nog ruimschoots de mogelijkheid om de inmiddels zeer grote dorst te lessen. Natuurlijk bleef ook het geneeskrachtige water uit de bron stromen, maar de aangeboden alternatieve verfrissingen werden uit beleefdheid niet afgeslagen.

Feest van verbroedering

Lourdes is en blijft een merkwaardige tegenstelling van plechtstatige devotie en een uitzinnig festival van dansende en zingende militairen. Vooral de duizenden Italiaanse Carabinieri en Spaanse Guardia Civil (gemiddelde leeftijd rond de twintig) bepalen het straatbeeld. Dit maakt de militaire bedevaart vooral voor jongeren een feest van aanbidding, waarbij de vraag naar maagdelijkheid eigenlijk maar zelden wordt gesteld. Het is echter zeer waarschijnlijk dat zich ook dit jaar weer meerdere wonderen hebben voorgedaan. Dus volgend jaar gaan we weer! •

Bijzondere data 2022 (ovb)

Di 27 sept	10.00 uur Regiobijeenkomst Beukbergen
Wo 28 sept	10.00 uur Regiobijeenkomst Ermelo
Do 29 sept	10.00 uur Regiobijeenkomst Breda
Zat 5 nov	11.00 uur Requiemviering Best
8 en 9 nov	Corpsdagen RKGv

Bijzondere data 2023 (ovb)

Di 14 maart	10.00 uur Regiobijeenkomst Beukbergen
Wo 15 maart	10.00 uur Regiobijeenkomst Ermelo
Do 16 maart	10.00 uur Regiobijeenkomst Breda
Do 6 april	11.00 uur Chrisma-Mis Voorburg
Vr 7 april	15.00 uur Kruisweg Roermond
Do 20 april	11.00 uur Ontmoetingsdag RKGv
11 t/m 15 mei	Militaire Lourdesbedevaart

Een hartelijke groet,
HKA Jean-Paul Thöni

COLOFON

© 2022. Dit is een uitgave van de RKGv.
Redactie Paul Vlaar Stafaalmoezenier

